

Yhdysvallat ja maailma
Ulkopolitiikka presidentti Harry S. Trumanin
virkaanastujaispuheessa vuonna 1949

Oulun Yliopisto

Historiatieteet

Historia

Kandidaatintutkielma

31.5.2017

Markus Rasinkangas

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	3
1. YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN MERKITYS MAAILMALLE.....	7
2. YHDYSVALLAT TUKEMASSA EUROOPPA JA KEHITTÄMÄSSÄ MAAILMANKAUPPAA.....	9
2.1. Eurooppaa jälleenrakentamassa.....	9
2.2. Maailmankaupan merkitys	12
3. YHDYSVALLAT SOTILAALLISTA LIITTOUMAA PERUSTAMASSA.....	15
4. MAAILMAN KÖYHIMPIÄ VALTIOITA AUTTAMASSA	18
LOPPULAUSE	21
LÄHTEET JA TUTKIMUSKIRJALLISUUS	23

JOHDANTO

HISTORIAALLINEN TAUSTA

Harry S. Truman (1884–1972) oli Yhdysvaltojen 33. presidentti, jonka virkakausi alkoi vuonna 1945 ja päättyi 1953. Truman syntyi Lamarin kaupungissa, Missourin osavaltiossa vuonna 1884. Lapsena Truman oli erityisen kiinnostunut musiikista, lukemisesta sekä historiasta.¹ Vuonna 1905 hän liittyi Missourin kansalliskaartiin ja jo ensimmäisessä maailmansodassa (1914–1918) Truman johti Yhdysvaltojen tykistön patteristoa.²

Politiikkaan Truman siirtyi 1920-luvulla, toimien Jacksonin piirikunnan virkamiehenä.³ Vuoden 1934 vaaleissa hänet valittiin senaattiin Yhdysvaltojen demokraattisesta puolueesta ja jo 1940-luvun alussa hän kuului puolueen vaikutusvaltaisimpiin henkilöihin.⁴ Vuonna 1944 Truman nousi vallassa olleen presidentti Franklin D. Rooseveltin (1882–1945)⁵ varapresidentiksi. Jo seuraavana vuonna hänestä tuli Yhdysvaltojen presidentti, Rooseveltin kuoltua kesken virkakautensa.⁶

Trumanin päätöksellä Japanin Hiroshimaan ja Nagasakiin pudotettiin atomipommit vuoden 1945 elokuussa. Pian pommitusten jälkeen Japani antautui ja toinen maailmansota päättyi. Merkittävimpiä tapahtumia Harry S. Trumanin ensimmäisellä virkakaudella, toisen maailmansodan päättymisen lisäksi, olivat Yhdistyneiden kansakuntien perustaminen, kylmän sodan (1945–1991) syttyminen sekä Marshall-avun⁷ myöntäminen useille eurooppalaisille valtioille.

Truman voitti vuoden 1948 vaalit, joissa hänellä oli ollut vastassaan republikaanien Thomas Dewey (1902–1971). Toisella kaudellaan Truman pyrki parantamaan afroamerikkalaisten asemaa, antoi käskyn vetypommin kehittämisestä sekä oli vaikuttamassa merkittävästi siihen, että Yhdysvallat ja YK puuttuivat Korean sotaan

¹ McCullough 1992, 15–65.

² McCullough 1992, 103–138.

³ McCullough 1992, 211–212.

⁴ McCullough 1992, 292.

⁵ Roosevelt Yhdysvaltojen presidenttinä vuosina 1933–1945.

⁶ 12.4.1945.

⁷ Ohjelma Euroopan jälleenrakentamiseksi 1947–1953.

(1950–1953).⁸ Trumanin toinen virkakausi päättyi vuonna 1953 ja häntä seuraavaksi presidentiksi valittiin Dwight D. Eisenhower (1890–1969).⁹ Harry S. Truman kuoli Kansas Cityn sairaalassa 26. joulukuuta vuonna 1972.¹⁰

Trumanin virkaanastujaispuheessa keskeisessä roolissa ovat ulkopoliittikaan liittyvät kysymykset. Kansainvälisen politiikan erinäiset tekijät olivatkin tapetilla Yhdysvaltojen vuoden 1948 vaalien aikana¹¹ ja täten ei liene siis yllätys, että myös Trumanin puheessa kansainvälisen politiikan aspektit ovat vahvasti edustettuina. Toisen maailmansodan jälkeen alkanut kylmän sodan ajanjakso oli osoittanut, kuinka kireä kansainvälinen tilanne jälleen oli, vaikkakin suursota oli jo päättynyt. Erityisesti Trumanin virkaanastujaispuheessa esiin nousevat demokratian ja rauhan käsitteet, sekä kysymys Yhdysvaltojen roolista kansainvälisen politiikan näyttämöllä.

TUTKIMUSKYSYMYKSET JA RAJAUS

Tässä tutkielmassa tarkoitukseni on tarkastella Harry S. Trumanin 20.1.1949 pitämää virkaanastujaispuhetta. Aiheen olen valinnut, koska itseäni kiinnostaa Yhdysvaltojen historia sekä maan presidentit, jotka ovat aina olleet vaikutusvaltaisia ja karismaattisia henkilöitä. Mielestäni Yhdysvaltojen presidenttien tutkimisen voi aina nähdä ajankohtaisena, koska heidän käsissään on paljon valtaa, koskettaen kaikkia maailman ihmisiä. Tämän lisäksi Yhdysvaltojen presidentit ovat näkyvästi esillä mediassa sekä kansainvälisen politiikan näyttämöllä ja näenkin, että aiempien maan presidenttien toimintaa tutkimalla voidaan myös paremmin ymmärtää nykyisten Yhdysvaltojen presidenttien politiikkaa.

Tutkimuskysymykseni liittyvät Trumanin näkemyksiin Yhdysvaltojen ulkopoliittikasta. Ensinnäkin tutkin sitä, että mikä Trumanin mielestä oli Yhdysvaltojen kansainvälinen rooli. Toinen tutkimuskysymykseni liittyy Trumanin näkemyksiin rauhasta ja demokratiasta. Tutkin toisin sanoen siis Trumanin näkemyksiä niistä keinoista, joilla rauhaa ja demokratiaa edistettäisiin mahdollisimman hyvin globaalilla tasolla. Tulen pohtimaan myös sitä, että mitkä tekijät vaikuttivat Trumanin näkemysten taustalla, hänen pohtiessaan Yhdysvaltain

⁸ McCullough 1992, 784–857.

⁹ Yhdysvaltojen presidenttinä 1953–1961.

¹⁰ McCullough 1992, 988.

¹¹ Geselbracht 2014, 61.

kansainvälistä roolia sekä rauhan ja demokratian edistämisen keinoja virkaanastujaispuheessaan.

Keskityn tutkielmassani siis Trumanin virkaanastujaispuheen ulkopoliittisiin aspekteihin ja rajaankin sisäpolitiikan käsittelyn pois tutkimuksestani. Puheessa sisäpolitiikkaa käsitellään niin vähän, ettei siitä olisi mahdollista tutkimusta tehdä. En myöskään tule keskittymään mahdollisiin puheessa esiintyviin retorisiin keinoihin sen enempää, kuin on tarvetta tai oleellista tutkimuskysymyksiini vastaamisen kannalta. Tulen erityisesti keskittymään Trumanin näkemyksiin Yhdistyneistä kansakunnista, maailman jälleenrakentamisesta, kansainvälisestä puolustuksesta sekä köyhien valtioiden auttamisesta. Nämä mainitut asiat ovat keskeisiä tekijöitä tutkimuskysymyksiini kannalta ja ovat puheessa keskeisiksi nousevia teemoja. Käsittelyni rakentuu systemaattisesti, joka on mielestäni paras tapa lähestyä aihetta, puheen ollessa tarkastelun kohteena.

LÄHTEET JA METODIT

Tutkielmani lähteenä toimii siis Harry S. Trumanin virkaanastujaispuhe. Kyseinen puhe löytyy Yhdysvaltalaisen Yalen yliopiston verkkosivuilta.¹²Tarkasteltaessa Trumanin virkaanastujaispuhetta lähdekriittisessä mielessä, voi todeta, että kyseiseen lähteeseen ei liity ongelmia ulkoisen lähdekritiikin osalta: puheen kirjallinen versio löytyy luotettavan ja arvostetun yliopiston sivuilta ja puheen audiovisuaalista versiota hyväksi käyttäen voi tarkistaa, että kirjallinen versio on todenpitävä. Sisäisen lähdekritiikki on kuitenkin otettava huomioon ja pohdittava presidentin sanojen taustalla vaikuttavia tekijöitä, mihin myös oleellisesti liittyy yksi tutkimuskysymyksistäni.

Metodina tulen käyttämään lähdekritiikin lisäksi lähilukua. Näen, että lähilukua hyödyntämällä pystyn parhaalla mahdollisella tavalla kaivamaan esiin presidentti Trumanin puheesta oleellimmat asiat. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että pyrin tarkastelemaan syvällisesti Trumanin sanoja sekä löytämään tietoa myös rivien välistä. Lähilukua hyödyntämällä pyrin siis vastaamaan esittämiini tutkimuskysymyksiini.

¹² Inaugural Address of Harry S. Truman.

TUTKIMUSTILANNE JA KIRJALLISUUS

Yhdysvaltojen presidenttejä on tutkittu paljon historian saatossa. Lähes jokaisesta presidentistä löytyy kymmeniä tai jopa satoja teoksia sekä tutkimuksia. Myös Harry S. Trumania käsittelevää kirjallisuutta löytyy paljon. Mielestäni Yhdysvaltojen presidenttejä ei voi kuitenkaan tutkia liikaa, jo aiemmin mainitsemastani maan presidenttien merkittävydestä koko maailman kannalta johtuen. Trumanin virkaanastujaispuhetta ei myöskään ole mielestäni käsitelty vielä riittävästi, vaan Trumanin vuonna 1947 pitämä puhe, josta Trumanin oppi¹³ sai alkunsa, on ollut enemmän historioitsijoiden tutkimuksen kohteena.

Tutkimuskirjallisuutena tulen hyödyntämään etenkin presidentti Trumania käsittelevää kirjallisuutta, mutta myös Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaa 1940-luvulla käsitteleviä teoksia. Etenkin Simonin & Schusterin toimittama teos *Truman*, jossa kuvataan presidentin elämää kattavasti, on keskeisimpiä tutkimuksessani apuna toimivia tutkimuskirjoja. Lisäksi Truman state universityn toimittama *Foreign aid and legacy of Harry S. Truman* on tärkeimpiä työssä apuna hyödyntämiäni tutkimuskirjoja.

¹³ Yhdysvaltojen ulkopoliittinen doktriini, jonka mukaan maan tuli tukea maailman vapaita hallituksia taistelussa totalitarismia vastaan.

1. YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN MERKITYS MAAILMALLE

Yhdysvaltojen presidentin Harry S. Trumanin virkaanastujaispuheessa keskeisessä asemassa ovat hänen näkemyksensä Yhdysvaltojen kansainvälisestä roolista sekä keinot, joilla voitaisiin edistää rauhaa ja demokratiaa globaalisti. Truman nostaa esiin Yhdistyneiden kansakuntien (YK) merkityksen rauhan ja demokratian saavuttamisen kannalta sekä pohtii Yhdysvaltojen roolia kyseisen organisaation taustalla.¹⁴

*Olemme jatkuvasti ja voimakkaasti tukeneet YK:ta ja siihen liittyviä virastoja – – jatkamme vankkumattoman tuen antamista YK:lle ja siihen liittyville virastoille sekä jatkamme niiden keinojen etsimistä, joilla voimme vahvistaa heidän valtaansa ja lisätä heidän tehokkuuttansa. Uskomme, että YK vahvistuu uusien kansakuntien myötä, jotka on muodostettu itsehallinnollisin ja demokraattisin perustein.*¹⁵

Truman korostaa Yhdysvaltojen YK:lle antaman tuen merkitystä. Presidentti näkeekin YK:n roolin erittäin merkittävänä tulevaisuudessa, mikäli rauhaa ja demokratiaa aiotaan edistää, koska hän mainitsee, että ”*Olemme jatkuvasti ja voimakkaasti tukeneet YK:ta sekä siihen liittyviä virastoja*”.¹⁶ Tämä todistaa sen, että presidentin luottamus YK:ta kohtaan on koko ajan ollut suuri, erityisesti hänen sanansa jatkuvan ja voimakkaan tuen antamisesta kyseiselle järjestölle puoltavat tätä näkemystä.

Trumanin luottamusta YK:ta kohtaan ei voi nähdä suurena yllätyksenä, koska olihan hän ollut yksi nimekkäimmistä YK:n perustamisen puolestapuhujista toisen maailmansodan päättymisen jälkeen vuonna 1945.¹⁷ Itse järjestöhän perustettiin virallisesti San Franciscossa vuoden 1945 lokakuussa,¹⁸ mutta jo aiemmin saman vuoden keväällä 51 itsenäistä valtiota olivat allekirjoittaneet organisaation peruskirjan, joka piti sisällään YK:n keskeiset toimintatavat ja periaatteet.

¹⁴ Inaugural Address of Harry S. Truman.

¹⁵ Inaugural Address of Harry S. Truman. ”*We have constantly and vigorously supported the United Nations and related agencies – – we will continue to give unfaltering support to the United Nations and related agencies, and we will continue to search for ways to strengthen their authority and increase their effectiveness. We believe that the United Nations will be strengthened by the new nations which are being formed in lands now advancing toward self-government under democratic principles.*”

¹⁶ Inaugural Address of Harry S. Truman. ”*We have constantly and vigorously supported the United Nations and related agencies*”

¹⁷ The United States and the Founding of the United Nations, August 1941 - October 1945.

¹⁸ 24.10.1945

Harry S. Trumania tutkinut historioitsija DAVID EKBLADH kuvaa presidentin olleen vankkumaton YK:n kannattaja koko organisaation olemassaolon ajan.¹⁹ Ei siis liene suuri yllätys, että YK oli niin keskeisessä asemassa Trumanin virkaanastujaispuheessa. Presidentti siis näki YK:n järjestönä, joka pystyisi tulevaisuudessa vaikuttamaan niin rauhan kuin myös demokratian toteutumiseen globaalilla mittapuulla.

Esiin nousee myös Trumanin vahva usko siihen, että YK:n valta ja vaikutus tulevat todennäköisesti lähitulevaisuudessa lisääntymään entisestään. Tätä todistavat presidentin sanat ”*Uskomme, että YK vahvistuu uusien kansakuntien myötä, jotka on muodostettu itsehallinnollisin ja demokraattisin perustein.*”²⁰ Truman siis näkee, että uusien valtioiden syntyminen lisää YK:n toimintaedellytyksiä, ottaen kuitenkin huomioon sen, että näiden uusien valtioiden on oltava hänen mukaansa vapaita sekä demokraattisesti hallittuja.

Myös suurin osa yhdysvaltalaisista kannatti YK:n ja siihen kuuluvien organisaatioiden tukemista vuoden 1948 mielipidemittauksissa,²¹ joten itse presidentti Trumanin lisäksi myös Yhdysvaltojen kansalaisilla on ollut vakaa luottamus kyseisen järjestön toiminnan merkityksestä kaikille maailman ihmisille. Kansan suuri luottamus YK:ta kohtaan on varmasti myös vaikuttanut itse presidenttiin, joten hänen on ollut helppo sijoittaa virkaanastujaispuheeseensa kohta YK:n tukemiselle ja organisaation merkityksen pohtimiselle, vain vuosi tehtyjen mielipidemittausten jälkeen.

Yksi tärkeimmistä asioista, joilla rauhan ja demokratian toteutumista edistettäisiin koko maailman tasolla, on Trumanin mielestä siis YK:n toiminta. Mitä tulee Yhdysvaltojen rooliin, on presidentin mielestä tärkeää, että Yhdysvallat tukee organisaation toimintaa merkittävällä panostuksella. Tätä kautta, välillisesti YK:n toimintaa tukemalla, myös Yhdysvallat olisi tukemassa rauhan ja demokratian toteutumista kaikkialla maailmassa. Voikin nähdä, että Trumanin mielestä Yhdysvaltojen kansainvälinen rooli on olla tukemassa YK:n kaltaisia rauhaa, demokratiaa ja vapautta edistäviä järjestöjä sekä mahdollistaa niiden toimintaympäristö maailmanlaajuisesti.

¹⁹Geselbracht 2014, 61.

²⁰Inaugural Address of Harry S. Truman. ”*We believe that the United Nations will be strengthened by the new nations which are being formed in lands now advancing toward self-government under democratic principles.*”

²¹Spalding 2006, 133.

2. YHDYSVALLAT TUKEMASSA EUROOPPA JA KEHITTÄMÄSSÄ MAAILMANKAUPPAA

2.1. Eurooppaa jälleenrakentamassa

Truman nostaa virkaanastujaispuheessaan esiin Euroopan jälleenrakentamisen sekä maailmankaupan edistämisen merkityksen, mikäli rauha ja demokratia aiotaan lähitulevaisuudessa saavuttaa. Tämän lisäksi presidentti pohtii Yhdysvaltojen roolia näiden kyseisten toimenpiteiden toteuttamisen kannalta.²²

*Tulemme jatkamaan ohjelmiamme maailmantalouden elvyttämiseksi. Tämä tarkoittaa ennen kaikkea sitä, että meidän on tuettava täysimittaisesti Euroopan jälleenrakentamista. – – Tämän lisäksi meidän on tehtävä suunnitelmia maailmankaupan lisäämiseksi sekä sitä estävien tekijöiden vähentämiseksi. Talouden elpyminen ja rauha ovat riippuvaisia kasvaneesta maailmankaupasta.*²³

Presidentin mielestä Yhdysvaltojen on ensinnäkin siis oltava mukana tukemassa Euroopan jälleenrakentamista ja toiseksi, oltava edistämässä maailmankaupan kehittymistä sekä purkamassa maailmankaupan toteutumista estäviä tekijöitä ja rajoitteita. Kun pohtii kysymystä, että miksi Truman näki Euroopan jälleenrakentamisen niin tärkeänä, on vastausta haettava aikansa kireästä kansainvälisen politiikan tilanteesta: toisen maailmansodan (1939–1945) jälkeen Eurooppa oli jakautunut kahtia. Euroopan läntisellä puolella valtiot olivat pääsääntöisesti demokraattisesti hallittuja,²⁴ kun taas itäinen Eurooppa oli Neuvostoliiton kommunistisen, antidemokraattisen järjestelmän ikeen alla. Siellä läntistä arvomaailmaa ei kunnioitettu.

Varsinkin Euroopan tilannetta kiristi Berliinin saarto,²⁵ joka oli alkanut vuoden 1948 kesäkuussa.²⁶ Kyseinen kriisi hiersi Neuvostoliiton ja Yhdysvaltojen sekä sen länsieurooppalaisten liittolaisten välejä. Berliinin saarto ei tosin ollut ainoa asia, joka

²² Inaugural Address of Harry S. Truman.

²³ Inaugural Address of Harry S. Truman. ”We will continue our programs for world economic recovery. This means, first of all, that we must keep our full weight behind the European recovery program. – – In addition, we must carry out our plans for reducing the barriers to world trade and increasing its volume. Economic recovery and peace itself depend on increased world trade.”

²⁴ Espanja ja Portugali olivat diktatuureja.

²⁵ Neuvostoliitto katkaisi maaliikenneyhteydet Länsi-Berliiniin.

²⁶ Ferrel 1994, 257–260.

aiheutti jännitystä Euroopan mantereella, vaan jo ennen kyseisen kriisin puhkeamista, oli tilanne Euroopassa ollut erittäin jännittynyt. Kysymykset Itä-Euroopan kohtalosta sekä aatteelliset erot läntisen demokraattisen järjestelmän sekä itäisen totalitaristisen järjestelmän välillä olivat omiaan synnyttämään kriisejä ja luomaan jännittynyttä ilmapiiriä.²⁷

Truman onkin nähnyt kommunistisen Neuvostoliiton suurena uhkana toisen maailmansodan heikentämälle Euroopalle, etenkin Euroopan läntisille osille, jotka eivät vielä olleet kommunistisen järjestelmän vaikutuspiirin alaisina. Tukemalla Euroopan jälleenrakentamista, Yhdysvallat myös vahvistaisi samalla maanosaa mahdollista kommunistien hyökkäystä vastaan.²⁸ Presidentti Trumanhan oli jo vuonna 1947 puhunut siitä, että Yhdysvaltojen on vastustettava totalitarismia sekä tuettava demokratiaa, avustamalla kaikkia vapaan maailman hallituksia. Tämä niin kutsuttu Trumanin oppi oli tietysti yhä vaikuttamassa Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaan sekä presidentti Trumanin mielipiteisiin hänen pitäessään virkaanastujaispuhettaan vuoden 1949 tammikuussa.

Yhdysvaltain kansalaisten keskuudessa esiintyikin voimakasta kommunismin pelkoa 1940-luvun loppupuoliskolla,²⁹ joten ei liene ihme, että Euroopan jälleenrakennus oli nostettu merkittävälle paikalle presidentti Trumanin virkaanastujaispuheessa. Myös presidentti itse piti todennäköisenä, että kommunistien kanssa jouduttaisiin pian taistelemaan Euroopan mantereella.³⁰ Vuoden 1948 aikana olikin ollut jo suunnitteilla, että Yhdysvallat lähettäisi Eurooppaan 160 000 sotilasta ja pyrkisi tällä tavoin turvaamaan maanosan puolustuksen, mikäli neuvostojoukot yrittäisivät tunkeutua läntiseen Eurooppaan.³¹

Onkin nähtävissä, että kommunismin pelko on ollut vaikuttamassa siihen, että miksi presidentti Trumanin virkaanastujaispuheessa Euroopan taloudellinen tukeminen on nostettu niin keskeiseen asemaan. Tukemalla Euroopan vapaita valtioita, Yhdysvallat mahdollistaisi sen, että maanosan maat elpyisivät sodan aiheuttamista tuhoista ja vahvistuisivat myös sotilaallisesti. Kaikki Yhdysvaltojen toimet Euroopan suhteen voikin nähdä kommunismin leviämistä vastustavina pyrkimyksinä.

²⁷ Ferrel 1994, 246–267.

²⁸ Ferrel 1994, 246–252.

²⁹ McCullough 1992, 726.

³⁰ Ferrel 1994, 247–260.

³¹ Beschloss 2007, 216

Nämä pelot Neuvostoliiton mahdollisesta hyökkäyksestä Eurooppaan eivät olleet täysin tuulesta temmattuja, sillä Euroopan valtioiden puolustus oli toisen maailmansodan jälkeen vuosina 1945–1950 erittäin heikoissa kantimissa. Sota oli kuluttanut etenkin entisten suurvaltojen, Iso-Britannian ja Ranskan voimavaroja merkittävällä tavalla, joten maanosa tarvitsikin kipeästi tukea. Eurooppa olisikin itse asiassa ollut suhteellisen helposti vallattavissa neuvostoliittolaisille sotilasjoukoille 1940-luvun jälkimmäisellä puoliskolla, mikäli sitä olisi idän suunnasta päätetty yrittää. Näin toteaa Yhdysvaltojen ulkopoliitikkaa sekä maan presidenttejä tutkinut ROBERT H. FERREL. Hänen mukaansa neuvostosotilaiden ei olisi tarvinnut varustautua kuin ”pelkillä kengillään”, niin Eurooppa olisi jo käytännössä jäänyt heidän valtansa alle.³² Toisin kuin Euroopan valtioilla, Neuvostoliitolla taas oli valtavat mies- ja asevarastot käytettävissään. Vaikka toinen maailmansota oli kuluttanut myös sen voimavaroja merkittävästi, kuolihan sodassa yli 27 miljoonaa neuvostosotilasta- sekä siviiliä, joka vastasi miltei 15:sta prosenttia maan väestöstä.³³

Eurooppaa taloudellisesti tukemalla Yhdysvallat myös tukisi maanosan demokraattista kehitystä.³⁴ Olihan aika ennen toista maailmansotaa todistanut, kuinka moni huonoon taloustilanteeseen joutunut Euroopan valtio lopulta ajautui diktatuurisesti tai autoritäärisesti johdetuksi.³⁵ Presidentti Harry S. Trumanilla nämä tapahtumat ovat varmasti olleet tuoreessa muistissa, joten ei siis liene ihme, että hän korosti Euroopan jälleenrakentamisen merkitystä virkaanastujaispuheensa kehitysohjelmassa niin suuresti. Tutkija DAVID MCCULLOUGHIN mukaan presidentti Truman uskoi demokratian ”elähdyttävään voimaan”.³⁶ Tämä tukeekin ajatusta Trumanin halusta ja pyrkimyksestä turvata maanosan taloudellisella avustuksella, demokratian syventymistä ja kehittymistä koko Euroopan mantereella. Euroopan taloudellinen elpyminen myös hyödyttäisi Yhdysvaltoja pidemmän päälle, sillä olihan maanosa ollut tärkeä kauppakumppani Yhdysvalloille koko maan itsenäisen historian ajan. Kun Eurooppa saisi jälleen taloutensa pyörimään, vaikuttaisi se siis myös positiivisesti Yhdysvaltojen tilanteeseen: Yhdysvallat voisi jälleen käydä kauppaa maanosan kanssa ja samalla siitä hyötyisi myös Yhdysvaltojen omaa talous merkittävästi.³⁷

³² Ferrel 2006, 49.

³³ Saarinen 2006, 951.

³⁴ Spalding 2006, 130.

³⁵ Saarinen 2006, 890.

³⁶ McCullough 1992, 730.

³⁷ Ferrel 1994, 254–257.

Truman siis näki, että Yhdysvaltojen on oltava merkittävässä asemassa kansainvälisen politiikan näyttämöllä, mikäli Eurooppa aiotaan saada jälleen kukoistamaan. Samalla kun Eurooppaa jälleenrakennettaisiin, edistettäisiin siis myös rauhan sekä demokratian toteutumista kyseisessä maanosassa ja sillä voisi olla positiivista vaikutusta koko maailman kannalta, olihan maanosa toiminut usein esimerkkinä muulle maailmalle.³⁸

2.2. Maailmankaupan merkitys

Euroopan jälleenrakentamisen lisäksi Trumanin mielestä olisi tärkeää, että maailmankauppaa edistettäisiin ja pyrittäisiin purkamaan sitä rajoittavia esteitä. Presidentti Trumanin mukaan *”talouden elpyminen ja rauha ovat riippuvaisia kasvaneesta maailmankaupasta”*.³⁹ Tästä käy hyvin ilmi Trumanin näkemys maailmankaupan ja rauhan yhteydestä: turvaamalla maailmankaupan toiminnan, voidaan myös ylläpitää maailmanrauha.

Maailmankaupan merkityksen korostaminen ei kuulosta tänä päivänä suurelta yllätykseltä, kun sen kuulee Yhdysvaltain presidentin suusta. Kuitenkin 1940-luvun ollessa kyseessä, voi tätä pitää merkittävänä asiana. Yhdysvallathan oli harjoittanut eristäytymispolitiikka käytännössä itsenäistymisestään aina toiseen maailmansotaan saakka.⁴⁰ Vaikka maa kävikin tuona aikana tietysti kauppaa muiden valtioiden kanssa, niin oli se kuitenkin poliittisesti eristäytynyt koko maailman asioista. Edes ensimmäinen maailmansota ei ollut muuttanut Yhdysvaltojen linjaa, vaan maa jatkoi eristäytymispolitiikkaansa heti sodan päätyttyä, toiseen maailmansotaan asti.

Truman itse oli kuitenkin jo 1930-luvulla, toimiessaan Yhdysvaltojen senaatissa senaattorina, kannattanut Yhdysvaltojen aktiivisempaa otetta kansainvälisessä politiikassa⁴¹ ja nyt virkaanastujaispuheessaan presidentti Truman korostikin maailmankaupan merkitystä. Tämä onkin tulkittavissa siten, ettei Yhdysvaltojen eristäytymiselle ole enää sijaa. Eli Truman näkee, että Yhdysvaltojen on oltava mukana tässä maailmankaupan kehittämisessä ja täten siis otettava aikaisempaa aktiivisempi rooli kansainvälisen politiikan pelikentällä. Eristäytymispolitiikan

³⁸ McCullough 1992, 562–565.

³⁹ Inaugural Address of Harry S. Truman 20.1.1949. *”Economic recovery and peace itself depend on increased world trade.”*

⁴⁰ Nordlinger 2001, 3–15.

⁴¹ Spalding 2006, 14.

harjoittaminen oli päättynyt, tulevaisuudessa Yhdysvallat suuntaisi katseensa myös muualle ympäröivään maailmaan.⁴²

Yhdysvalloissa poliitikot olivat erityisesti 1900-luvun ensimmäisellä puolikkaalla jakautuneet internationalisteihin sekä nationalisteihin. Internationalistit olivat sillä kannalla, että Yhdysvaltojen olisi oltava aktiivisemmin mukana vaikuttamassa koko maailman asioihin. Nationalistit taas kannattivat oman maan asioihin keskittymistä, toisin sanoen eristäytymispolitiikkaa. Historioitsija ELIZABETH EDWARDS SPALDINGIN mukaan Harry S. Truman kuului internationalistien riveihin.⁴³ Tämä on merkittävää siksi, että suurin osa Yhdysvaltojen aiemmista presidenteistä oli kannattanut vain maan omiin asioihin keskittymistä. Ennen Trumania kansainvälisempää linjaa olivat kannattaneet vain Woodrow Wilson(1856–1924)⁴⁴ ja Trumania presidenttinä edeltänyt Franklin D. Roosevelt.⁴⁵ Truman ihailikin sekä Wilsonin, että Rooseveltin politiikkaa.⁴⁶

Franklin D Rooseveltin ja Harry S. Trumanin presidenttikaudet ovatkin nähtävissä vedenjakajina Yhdysvaltojen poliittisessa historiassa: heidän jälkeensä on ollut käytännössä selviö, että maan presidentit ovat kannattaneet kansainvälistä linjaa. Truman on kuitenkin Yhdysvaltojen presidenteistä ensimmäinen, joka kannatti Yhdysvaltojen todella aktiivista otetta kansainvälisessä politiikassa. Tätä todistavat Marshall-apu, Trumanin oppi, Naton perustaminen sekä Korean sotaan puuttuminen 1950-luvulla.⁴⁷

Yhdysvaltojen rooli ei enää voisi olla ainoastaan omiin asioihinsa keskittyvä isolationistinen valtio, vaan maan olisi tulevaisuudessa oltava aktiivisesti mukana kansainvälisessä politiikassa sekä sitä kautta edistämässä maailmankaupan ja talouden kehittymistä, mitkä myös edesauttaisivat rauhan ja demokratian toteutumista. ROBERT H. FELLERIN mukaan presidentti Trumaniin henkilöityi Yhdysvaltojen isolationismin päätyminen. Fellerin mukaan erityisesti jo mainittu Trumanin oppi oli tuomassa Yhdysvaltoja mukaan kansainvälisen politiikan näyttämölle.⁴⁸ Ja nyt Trumanin ajatukset maailmankaupan kehittämisestä, syvensivät tätä kehitystä

⁴² Spalding 2006, 28.

⁴³ Spalding 2006, 9.

⁴⁴ Yhdysvaltojen presidenttinä vuosina 1913–1921.

⁴⁵ Spalding 2006, 9.

⁴⁶ Spalding 2006, 10–13.

⁴⁷ Spalding 2006, 14.

⁴⁸ Feller 1994, 246–248.

entisestään. Niin Euroopan jälleenrakentamisen tukeminen, kuin myös Trumanin toiveet maailmankaupan edistämisestä siis ovat molemmat nähtävissä linjoina, jotka aikanaan ennustivat tulevaisuutta, jossa Yhdysvalloilla olisi aikaisempaa suurempi ja aktiivisempi rooli globaalisti.

Mitä taas rauhaan tulee, sitä edistettäisiin kansainvälisesti Trumanin mielestä, tukemalla talouden elpymistä sodasta kärsineillä alueilla, kuten äskettäin mainittua Eurooppaa auttamalla sekä edistämällä juuri mainittua maailmankaupan laajenemista. Yhdysvalloilla olisi merkittävä rooli näiden molempien asioiden hoitamisessa, kun maa auttaisi Eurooppaa saamaan jälleen taloutensa sekä toisen maailmansodan tuhoamat alueensa kuntoon sekä olisi kehittämässä maailmankauppaa tulevaisuudessa entistä paremmaksi ja tehokkaammaksi.

3. YHDYSVALLAT SOTILAALLISTA LIITTOUMAA PERUSTAMASSA

Truman ottaa puheessaan esille ajatuksen yhteisestä puolustusliitosta. Hän teroittaa, että kuinka tällaisen liittouman perustamisella turvattaisiin maailmanrauha. Samalla presidentti myös pohtii Yhdysvaltojen merkitystä kansainvälisen puolustuksen järjestämisessä.⁴⁹

Me tulemme vahvistamaan rauhaa rakastavia kansakuntia aggression vaaroja vastaan. Me työskentelemme parhaillaan lukuisten eri valtioiden kanssa, luodaksemme sopimuksen, jonka tarkoituksena on vahvistaa turvallisuutta Pohjois-Atlantin alueella. – – Ensisijaisena tarkoituksena tällä sopimuksella on antaa erehtymätön todiste vapaiden kansojen yhteisestä päämäärästä vastustaa aseellista hyökkäystä mistä tahansa suunnasta. Jokaisen valtion, joka osallistuu näihin järjestelyihin, on tehtävä osansa yhteisen puolustuksen hyväksi. – – Lisäksi annamme neuvoja sotilaallisissa kysymyksissä sekä varusteita, kaikille vapaille kansoille, jotka tekevät kanssamme yhteistyötä maailmanrauhan ja turvallisuuden takaamiseksi.⁵⁰

Truman kuvaa, kuinka Yhdysvallat ponnistele, jotta saataisiin luotua sopimus muiden ”rauhaa rakastavien”⁵¹ valtioiden kanssa ja vahvistettaisiin tätä kautta Yhdysvaltojen sekä muiden sopimuksessa mukana olevien valtioiden turvallisuutta. Samalla myös tulee esiin Trumanin näkemys Yhdysvaltojen roolista rauhan turvaamisessa, sillä korostaahan hän Yhdysvaltojen merkitystä tämän sopimuksen solmimisessa. Tämä käy ilmi kohdasta ” *me tulemme vahvistamaan rauhaa rakastavia kansakuntia aggression vaaroja vastaan.*”⁵² Eli Truman näkee Yhdysvaltojen roolin merkittävänä globaalisti tässä sotilaallisen puolustuksen hoitamisessa: Yhdysvallat tulee auttamaan liittolaisiaan, sijaitsivat ne sitten lähellä tai

⁴⁹ Inaugural Address of Harry S. Truman.

⁵⁰ Inaugural Address of Harry S. Truman. ”*We will strengthen freedom-loving nations against the dangers of aggression. We are now working out with a number of countries a joint agreement designed to strengthen the security of the North Atlantic area. – – The primary purpose of these agreements is to provide unmistakable proof of the joint determination of the free countries to resist armed attack from any quarter. Each country participating in these arrangements must contribute all it can to the common defense. – – In addition, we will provide military advice and equipment to free nations which will cooperate with us in the maintenance of peace and security.*”

⁵¹ Inaugural Address of Harry S. Truman. ”*freedom-loving nations*”

⁵² Inaugural Address of Harry S. Truman. ”*We will strengthen freedom-loving nations against the dangers of aggression.*”

kaukana. Kuitenkaan hän ei väitä, että vastuu rauhan puolustamisesta olisi ainoastaan Yhdysvaltojen käsissä, vaan Truman korostaa sitä seikkaa, että jokaisen sopimuksessa mukana olevan valtion on osallistuttava omalta osaltaan puolustuksen hoitamiseen. Käytännössähän tämä tuli tarkoittamaan sitä, että kaikki tämän sopimuksen allekirjoittaneet valtiot tulisivat tulevaisuudessa käyttämään valtionbudjetistaan rahaa yhteisen puolustuksen hoitamiseen.

Yhdysvaltojen rooli korostuu jälleen kohdassa *”annamme neuvoja sotilaallisissa kysymyksissä sekä varusteita, kaikille vapaille kansoille, jotka tekevät kanssamme yhteistyötä maailmanrauhan ja turvallisuuden takaamiseksi.”*⁵³ Eli Truman, vaikka mainitseekin, että jokaisen valtion on osallistuttava puolustuksen hoitamiseen, kuitenkin pitää Yhdysvaltojen roolia tässä merkittävimpänä. Voisi siis tiivistää, että Trumanin rauha turvattaisiin sotilasliiton perustamisen avulla. Hänen mielestään Yhdysvaltojen tehtävä tässä rauhan turvaamisessa on suuri, mutta se vaatii kuitenkin myös muiden valtioiden tukea. Tämä Trumanin esittelemä ajatus yhteisestä puolustuksesta tuli lopulta konkretisoitumaan Pohjois-Atlantin liiton (NATO) perustamisena vuoden 1949 huhtikuussa.⁵⁴

Pohdittaessa kysymystä siitä, että miksi presidentti Harry S. Truman näki niin tärkeänä asiana tämän sotilasliiton perustamisen, on vastausta haettava hänen omasta taustastaan sekä kansainvälisen politiikan silloisesta tilanteesta. Ensinnäkin, Truman oli itse sotaveteraani: hän oli ollut johtamassa yhdysvaltalaisen tykistörykmentin patteria ensimmäisen maailmansodan taistelulentillä,⁵⁵ kuten jo johdannossa tuli esiin. Hänellä oli siis itsellään henkilökohtaista kokemusta sodan näyttämöltä ja hän olikin nähnyt kaikki maailmansodan kauhut. Presidentin puheessaan esittelemä puolustusliitto mahdollisesti estäisi tämän kaltaisten suursotien syttymisen, sillä liittoa vastaan hyökkäävä maa joutuisi sotaan kaikkien liittoon kuuluvien valtioiden kanssa.⁵⁶ Myös pelko uudesta mahdollisesta suursodasta varmasti hillitsi hyökkääjää. Sotatoimien aloittaminen liittoumaa vastaan ei siis olisi kannattavaa, vaan johtaisi hyökkääjän tuhoon.

⁵³ Inaugural Address of Harry S. Truman. *”we will provide military advice and equipment to free nations which will cooperate with us in the maintenance of peace and security”*

⁵⁴ Ferrel 2006, 79.

⁵⁵ McCullough 1992, 103–138.

⁵⁶ Ferrel 1994, 261.

Kansainvälisen politiikan tilanne 1940-luvulla, toisen maailmansodan jälkeen on varmasti myös vaikuttanut Trumanin tahtoon perustaa sotilasliitto. Jo mainittu Neuvostoliiton uhka oli vahvana hänen mielessään.⁵⁷ Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton välillä oli ollutkin paljon erimielisyyksiä toisen maailmansodan jälkeen, varsinkin Berliiniin sekä Itä-Eurooppaan liittyen. Varsinkin Berliinin saarto vuonna 1948 osoitti, että kuinka lähellä aseellinen yhteenotto Neuvostoliiton kanssa todellisuudessa oli.

Ainoastaan Euroopan tilanne ei ollut ainoa asia, mikä ahdisti Trumania, vaan kehitys näytti huolestuttavalta myös Aasiassa: Kiinassa kommunistit olivat Mao Zedongin (1893–1976) johdolla saamassa vahvaa otetta. Maasta tulikin lopulta kommunistinen vuoden 1949 lopussa.⁵⁸ Sotilasliiton perustamisella voitaisiin mahdollisesti suitsia kommunismin leviämistä jatkossa, sillä se estäisi ainakin aatteen levittämisen sotilaallisin keinoin liittoumaan kuuluviin maihin. Hyökkäys yhtä liittoumaan kuuluvaa maata vastaan tulkittaisiin hyökkäykseksi kaikkia liittoon kuuluvia vastaan.⁵⁹

Presidentti Trumanin päätökset pudottaa atomipommit Japaniin, Hiroshimaan ja Nagasakiin toisen maailmansodan aikana vuonna 1945 todistavat sen, että hän oli myös valmis turvautumaan järeämpiinkin otteisiin turvallisuuspolitiikan osalta, jos niin vain vaadittiin. Tämä myös alleviivaa sitä, että miksi Truman oli sotilasliiton perustamisen kannalla: hän uskoi, että voimaan on vastattava voimalla. Tätä tukee myös se tosiasia, että Yhdysvallat käytti Trumanin johdolla lähes 20 miljardia dollaria puolustuksen sekä sotakaluston vahvistamiseen 1940-luvulla, heti toisen maailmansodan päättymisen jälkeen.⁶⁰

⁵⁷ Ferrel 1994, 249.

⁵⁸ McCullough 1992, 726.

⁵⁹ Ferrel 1994, 261.

⁶⁰ McCullough 1992, 726.

4. MAAILMAN KÖYHIMPIÄ VALTIOITA AUTTAMASSA

Trumanin mukaan Yhdysvaltojen tulisi olla edistämässä tieteiden ja teollisuuden kehittämistä köyhemmissä valtioissa. Presidentti teroittaa sitä, että Yhdysvaltojen tulisi jakaa tietämystään näille alikehittyneille valtioille:⁶¹

*Meidän täytyy rohkeasti luoda uusi ohjelma, jossa alikehittyneet alueet pääsevät hyötymään tieteellisestä kehityksestämme sekä teollisesta edistymisestäämme. – – Yhdysvallat on ylivoimainen, mitä tulee teolliseen kehitykseen ja tieteellisiin tekniikoihin. – – Resurssimme teknillisessä tietämyksessä ovat jatkuvasti lisääntyneet ja ne ovat ehtymättömät. – – Uskon, että meidän tulisi mahdollistaa rauhaa rakastavien ihmisten hyväksi teknisen tietämyksemme hedelmät, auttaaksemme heitä toteuttamaan pyrkimyksensä paremmasta elämästä. – – Tähtäimenämme tulisi olla maailman vapaiden ihmisten auttaminen.*⁶²

Truman siis näkee, että Yhdysvaltojen on oltava johtavassa asemassa köyhien valtioiden tukemisessa ja täten maailmanrauhan edistämisessä. Eli hänen mielestään Yhdysvalloilla on merkittävä rooli kansainvälisessä politiikassa olla osana avustamassa köyhien valtioiden kehittymistä. Myös hänen sanansa ”*rauhaa rakastavista ihmisistä*”⁶³ tukevat sitä ajatusta, että tämä alikehittyneiden valtioiden avustus on tärkeässä osassa, mikäli pyritään edistämään rauhan toteutumista kansainvälisesti. Truman näkikin kiinteän yhteyden maailmanrauhan ja köyhien valtioiden talouksien kehittämisen välillä.⁶⁴ Erityisesti hän korostaa Yhdysvaltojen merkitystä tässä kehityksessä: maan tulisi jakaa tietämystään ja osaamistaan näille köyhemmille valtioille ja se osaltaan edistäisi rauhan toteutumista.

⁶¹ Inaugural Address of Harry S. Truman.

⁶² Inaugural Address of Harry S. Truman. ”*we must embark on a bold new program for making the benefits of our scientific advances and industrial progress available for the improvement and growth of underdeveloped areas. – – The United States is pre-eminent among nations in the development of industrial and scientific techniques. – – Our imponderable resources in technical knowledge are constantly growing and are inexhaustible. – – I believe that we should make available to peace-loving peoples the benefits of our store of technical knowledge in order to help them realize their aspirations for a better life. – – Our aim should be to help the free peoples of the world*”

⁶³ Inaugural Address of Harry S. Truman.

⁶⁴ Geselbracht 2014, 64.

Tämän Trumanin esittelemän ohjelman taustalla on nähtävissä läntisen demokraattisen ja kommunistisen diktatuurisen järjestelmän kilpailu. Presidentin esittämät ideat Yhdysvaltojen tieteen sekä teollisen osaamisen jakamisesta maailman köyhimmille valtioille antaisivat näille köyhille valtioille todisteen siitä, että mitä amerikkalainen järjestelmä voisi kommunismin sijaan tarjota.⁶⁵ Osittain syyt miksi Truman oli tämän kohdan virkaanastujaispuheeseensa sisällyttänyt, olivat siis propagandistisia. Alun perin tämä idea köyhempien valtioiden auttamisesta ei tullut Trumanilta itseltään, vaan sen oli suunnitellut hänen avustajansa, Benjamin Hardy. Hardyn mielestä Yhdysvaltojen ulkopolitiikka oli liian helposti tulkittavissa ainoastaan kommunismia vastustavaksi, ei-rakentavaksi politiikaksi, toisin sanoen negatiiviseksi. Hardy uskoi, että tämä köyhiä valtioita tukeva apuohjelma hiljentäisi Yhdysvaltojen ulkopolitiikkaa kohtaan mahdollisesti kohdistuvan kritiikin.⁶⁶

Marshall-apuohjelman positiiviset vaikutukset olivat myös varmasti vaikuttamassa Trumaniin. Olihan ohjelma osoittautunut erinomaisia tuloksia Euroopassa.⁶⁷ Tämä Trumanin puheessaan esittelemä ohjelma olisi ikään kuin uusittu versio Marshall-avusta, tässä tapauksessa avustuksen kohteena olisivat kuitenkin maailman köyhimmät valtiot, Euroopan maiden sijasta.

Truman korostaa, että kyseessä olisi maailmanlaajuinen, yhteinen ponnistus. Mukana olisivat Yhdysvaltojen lisäksi muut maailman kansat sekä kansainväliset organisaatiot YK:n johdolla.⁶⁸

Tämän pitäisi olla yhteinen yritys, missä kaikki kansakunnat työskentelevät yhdessä YK:n ja sen järjestöjen kautta, aina kun on mahdollista. Tämän täytyy olla maailmanlaajuinen ponnistus rauhan, runsauden ja vapauden saavuttamiseksi- -Imperialismi, ulkomaiden hyväksikäyttö rahallisen voiton takia, ei kuulu suunnitelmiiimme. Tämä kehitysohjelma perustuu demokraattiseen sopimukseen. – – Vain auttamalla vähempiosaisia auttamaan itseään, voi ihmiskunta saavuttaa säädyllysen ja tyydyttävän elämän, joka koskettaa kaikkia maailman ihmisiä. – – Demokratia yksinään voi antaa elinvoimaa yhdistää maailman kansat, ei vain sortajiaan vastaan, vaan myös

⁶⁵ Geselbracht 2014, 61.

⁶⁶ Geselbracht 2014, 62.

⁶⁷ Ibidem.

⁶⁸ Inaugural Address of Harry S. Truman.

*heidän ikiaikaisia vihollisiaan, nälkää, kurjuutta ja epätoivoa vastaan.*⁶⁹

Trumanin mukaan Yhdysvaltain päätätäimenä tässä ohjelmassa on maailman vapaiden ihmisten auttaminen. Jälleen korostuu kuitenkin jo se aiemmin esiin tullut seikka, ettei vastuu kansainvälisessä politiikassa ole vain Yhdysvaltojen harteilla, vaan muidenkin valtioiden tulee olla mukana vaikuttamassa koko maailmaa koskettaviin asioihin. Truman myös puhuu ”*maailmanlaajuisesta ponnistuksesta,*”⁷⁰ mikä edelleenkin korostaa sitä, että vastuu on jaettava kansakuntien kesken. Työ ei myöskään rajoitu ainoastaan Yhdysvalloille ja muille itsenäisille valtioille, vaan YK ja siihen liittyvät järjestöt ovat keskeisessä roolissa tässä kehityksessä Trumanin mielestä,⁷¹ kuten jo aiemmissa luvuissa on tullut esille.

Rivien välistä on tulkittavissa, että Truman näkee Yhdysvaltojen demokratian malliesimerkkinä, jota seuraamalla maailman kansat pystyvät pakenemaan sorron alhosta. Truman ikään kuin tarjoaa esimerkin siitä, että mitä Yhdysvaltojen demokraattinen järjestelmä voisi maailmalle tarjota.⁷² Hänen puheessaan korostuvatkin demokratian ihanteet, hänen kertoessaan demokratiaan perustuvista sopimuksista sekä demokratian positiivisista vaikutuksista, kuten sen ihmisiä ja kansoja yhdistävästä voimasta. Kun muut maailman valtiot seuraisivat Yhdysvaltojen hallintomallia, edistäisi se demokratian toteutumista

⁶⁹ Inaugural Address of Harry S. Truman. ”*This should be a cooperative enterprise in which all nations work together through the United Nations and its specialized agencies wherever practicable. It must be a worldwide effort for the achievement of peace, plenty, and freedom. -- The old imperialism-- exploitation for foreign profit--has no place in our plans. What we envisage is a program of development based on the concepts of democratic fair-dealing. -- Only by helping the least fortunate of its members to help themselves can the human family achieve the decent, satisfying life that is the right of all people. -- Democracy alone can supply the vitalizing force to stir the peoples of the world into triumphant action, not only against their human oppressors, but also against their ancient enemies-- hunger, misery, and despair.*”

⁷⁰ Inaugural Address of Harry S. Truman. ”*a worldwide effort.*”

⁷¹ Geselbracht 2014, 61.

⁷² Ibidem.

LOPPULAUSE

Tässä tutkielmassa olen tarkastellut Yhdysvaltojen presidentin Harry S. Trumanin virkaanastujaispuhetta. Puheesta pyrin löytämään Trumanin näkemykset Yhdysvaltojen kansainvälisestä roolista sekä hänen mielipiteensä keinoista, joilla rauhaa ja demokratiaa edistettäisiin globaalisti. Tarkoitukseni oli myös pohtia asioita, jotka vaikuttivat presidentti Trumanin sanojen taustalla.

Harry S. Truman näki, että Yhdysvaltojen on otettava aikaisempaa aktiivisempi rooli kansainvälisessä politiikassa. Hänen mukaansa Yhdysvaltojen oli tuettava kansainvälisellä tasolla toimivia organisaatioita, etenkin YK:ta. Trumanin mukaan Yhdysvaltojen tuli olla myös vahvasti mukana jälleenrakentamassa sodassa kärsinyttä Eurooppa sekä olla mukana edistämässä maailmankaupan kehittämistä. Presidentin mukaan Yhdysvalloilla oli myös merkittävä tehtävä, luotaessa globaalia puolustusliittoa. Köyhien alueiden avustamisen piti myös Trumanin mielestä olla Yhdysvaltojen tärkeimpiä prioriteetteja tulevaisuudessa.

Presidentti Truman näki, että rauhan ja demokratian edistämisen hyväksi olisi mahdollista tehdä monia erilaisia asioita. Hän korosti erityisesti YK:n merkitystä rauhan ja demokratian edistämisessä. Tämän lisäksi Truman uskoi, että avustamalla sodasta kärsineitä sekä muuten köyhiä alueita, edesautettaisiin rauhan ja demokratian toteutumista ympäri maailman.

Trumanin mielipiteisiin olivat vaikuttamassa useat eri tekijät, etenkin kansainvälisen politiikan kiristynyt tilanne, joka johtui kommunistisen järjestelmän sekä demokraattisen järjestelmän kilpailusta. Kommunismi onkin nähtävissä merkittävimpana tekijänä, joka vaikutti presidentti Trumanin virkaanastujaispuheessaan esittämiin näkemyksiin. Kuitenkin myös Yhdysvaltojen yleinen tilanne sekä presidentin omat taustat ovat nähtävissä hänen virkaanastujaispuheessa lausumiensa sanojen taustalla, mutta näiden asioiden merkitystä ei kuitenkaan pidä ylikorostaa, vaan nämä olivat vain pienempiä taustalla vaikuttaneita tekijöitä.

Tutkielmani keskittyi Harry S. Trumanin näkemyksiin ulkopoliitikasta, hänen virkaanastujaispuheessaan. Jatkossa olisi mahdollista tutkia Trumanin näkemyksiä Yhdysvaltojen sisäpolitiikasta sekä tutkia presidentin puheessaan käyttämiä retorisia

keinoja. Myös puheen mahdollisten propagandististen piirteiden tarkastelu olisi hyvä tutkimuskohde tulevaisuudessa.

LÄHTEET JA TUTKIMUSKIRJALLISUUS

I PAINAMATTOMAT LÄHTEET

Inaugural Address of Harry S. Truman.

The Avalon Project, Documents in Law, History and Diplomacy: Yale Law School, Lillian Goldman Law Library, 2008.

http://avalon.law.yale.edu/20th_century/truman.asp (Luettu 30.1.2017)

II TUTKIMUSKIRJALLISUUS

Beschloss, Michael 2007: *Presidential Courage: Brave Leaders and How They Changed America 1789–1989*. Simon & Schuster, New York.

Ferrel, Robert H. 1994: *Harry Truman: a Life*. University of Missouri Press, Missouri.

Ferrel, Robert H. 2006: *Harry Truman and the Cold War revisionists*. University of Missouri Press, Missouri.

Geselbracht, Raymond 2014: *Foreign Aid and the Legacy of Harry S. Truman*. Truman State University.

McCullough, David 1992: *Truman*. Simon & Schuster, New York.

Nordlinger, Eric 2001: *Isolationism Reconfigured: American Foreign Policy for a New Century*. Princeton University Press.

Saarinen, Hannes 2006: *Maailmanhistorian Pikkujättiläinen: Demokratian kriisi ja toinen maailmansota*, s. 890–951. Päätoimittaja Seppo Zetterberg. WSOY, Porvoo.

Spalding, Elizabeth Edwards 2006: *The First Cold Warrior: Harry Truman, Containment, and the Remaking of Liberal Internationalism*. The University Press of Kentucky, Lexington.

The United States and the Founding of the United Nations, August 1941 - October 1945. U.S. Department State of Archive 2005: Office of the Historian Bureau of

Public Affairs, <https://2001-2009.state.gov/r/pa/ho/pubs/fs/55407.htm> (Luettu 24.4.2017).